

Candida auris – vårdhygieniska riktlinjer

Syfte	1
Om Candida auris	1
Åtgärder vid nyupptäckt bärarskap av Candida auris.....	1
Diagnostik.....	2
Smittvägar och riskfaktorer	2
Slutenvård	2
Operationsverksamhet	4
Smittspårning.....	5

Syfte

Hygienriktlinjerna nedan syftar till den ytterligare begränsning av risken för smitta med *Candida auris* som behövs, utöver vad man redan uppnår med basala hygienrutiner och Region Sörmlands vanliga rengörings- och desinfektionsrutiner.

Bärarskap av *Candida auris* får aldrig fördröja eller förhindra att patienten får det omhändertagande som hans eller hennes tillstånd kräver.

Om Candida auris

Candida auris är en multiresistent jästsvamp som kan orsaka utbrott i vården. Svampen är än så länge ovanlig i Sverige, men har gett upphov till utbrott på framför allt intensivvårdsavdelningar i andra länder. Svampen kan ge mycket allvarliga och svårbehandlade infektioner. Infektioner med *Candida auris* har framför allt drabbat multisjuka och debuterat efter lång sjukhusvistelse.

Åtgärder vid nyupptäckt bärarskap av Candida auris

***Candida auris* är inte anmälnings- eller smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen, men samråd alltid med vårdhygien vid fall, tfn 016-10 35 85, knappval 2.**

Behandlande läkares uppgifter

- Tillgodose att patienten omedelbart efter diagnos omhändertas enligt dessa riktlinjer från sektionen för vårdhygien.
- Informera patient om provsvar och bärarskap.
- Märk uppmärksamhetssymbolen i journalen med smitta, *Candida auris*.
- Provtagande läkare/enhet ansvarar för att eventuell smittspårning i vård och omsorg görs.

Diagnostik

Provtagning med frågeställningen *Candida auris* görs i samband med smittspårning och vid screening av riskgrupper, se [Multiresistenta bakterier \(MRB\)](#) och [svamp - screening, vårdhygieniska riktlinjer](#) (Samverkanswebben).

Provtagningslokaler

- Näsa, axiller och ljumskar.
- Övriga risklokaler kan också provtas.

Provtagningsanvisningar

- [Candida auris screening, odling - Unilabs \(anvisningar.se\)](#). Observera tillvägagångssättet med axill- och ljumskprov.
- Prov tas med [provtagningspinne- Eswab](#).

Smittvägar och riskfaktorer

Smittvägar

Spridningssättet är i första hand kontaktsmitta via händer, ytor och utrustning.

Riskfaktorer för smittspridning

- Diarré, feces- eller urininkontinens.
- Kärlinfart (exempelvis PVK, CVK).
- Urinavledning (exempelvis KAD, RIK och suprapubiskateter).
- Konstgjord kroppsöppning (exempelvis enterostomi, trakeostomi, PEG, dränage).
- Omlägningskrävande sår.
- Stort omvårdnadsbehov.
- Kognitiv förmåga att hantera smittvägar (om patienten själv förstår och kan ta ansvar för sin hygien och sina riskfaktorer). Denna förmåga kan vara nedsatt hos exempelvis patienter med kognitiv svikt, psykisk sjukdom samt hos små barn.

Slutenvård

- Tillämpa alltid [Basala hygienrutiner och god hygienisk standard - Socialstyrelsen](#) enligt Socialstyrelsens föreskrift: SOSFS 2015:10.
- Bärare av *Candida auris* skall vårdas på eget rum med egen toalett och dusch, på den klinik där vederbörande får bäst vård för sin grundsjukdom.
- Uppmana patienten till god handhygien. Patient som inte klarar att genomföra adekvat handhygien ska få hjälp med det av avdelningens personal.

- Ta in så lite material som möjligt, på rummet, sluss/förrum och hygienutrymme.
- Patient som delat rum med någon som senare diagnosticeras med *Candida auris*, ska inte dela rum eller hygienutrymme med andra patienter innan negativt svar på odling erhållits.
- Bedöm alltid individuellt utifrån patientens kliniska riskfaktorer, inklusive den egna förmågan att medverka i förebyggandet av smitta, om det med hänsyn till smittrisk är lämpligt att patienten vistas på egen hand i gemensamma utrymmen. I normalfallet bör det kunna fungera. Kontakta vårdhygien för individuell bedömning.

Om patient ska lämna rummet för exempelvis undersökning

- Underrätta mottagande enhet om bärarskap av *Candida auris*.
- Byt till rena patientkläder.
- Täck sår och töm/byt urin-stomi- och dränagepåse.
- Täck infarter med rena förband.
- Desinfektera säng och sänggrindar och renbädda sängen.
- Låt patienten desinfektera sina händer.
- Hjälpmedel ska vara rengjorda och desinfekterade före och efter användning.
- Vid transport i rullstol ska tagytor samt de ytor som patienten kommit i kontakt med desinfekteras.

Tvätt och avfall

- Tvätt och avfallspåsar försluts på vådrummet och byts dagligen.
- Hanteras som brännbart avfall.
- Tvätt och avfall som är kraftigt förorenad med kroppsvätskor eller utsöndringar, exempelvis avföring, ska **ALLTID** hanteras som smittförande.

Daglig rengöring, desinfektion och städning

- Rengör och desinfektera tagytor på vådrummet, i hygienutrymmet och på hjälpmedel dagligen.
- För övrigt utförs sedvanlig daglig städning och desinfektion enligt [Lokalvård – rutiner för städning i vårdlokaler](#).
- Vid spill av kroppsvätskor utförs punktdesinfektion. Spillet torkas upp direkt och därefter bearbetas ytan mekaniskt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid som har rengörande effekt.
- Städutrustning ska rengöras direkt efter användning.

Hjälpmedel

- Ta endast in de hjälpmedel som är nödvändiga i patientrummet och hygienutrymmet.
- Hjälpmedel som exempelvis gästolar, rullstolar, rullatorer, duschstolar och liftar ska vara patientbundna och i möjligaste mån vara kvar på rummet, annars ska de rengöras direkt efter användning.

- Flergångsmaterial som tål värmedesinfektion rengörs i spol- eller diskdesinfektor.
- Stetoskop, saturationsmätare och blodtrycksmanschetter bör vara patientbundna under vårdtiden.

Besökare

- Besökande informeras om att desinfektera sina händer när de går in i och när de lämnar vårdrummet.
- Närstående som deltar i omvårdnaden ska instrueras hur man tillämpar basala hygienrutiner.

Slutstädning

- Slutstädning med tillägg smitta ska utföras då patienten byter vårdplats inom avdelningen, eller skrivs ut från avdelningen. I [Lokalvård – rutiner för städning i vårdlokaler](#) kan man läsa mer om vad som ingår i slutstädning med tillägg av smitta.
- **Kassera** allt engångsmaterial som varit inne i vårdrum, hygienrum eller sluss/förrum (exempelvis toarulle, toalettborste, tidningar och annat kvarlämnat).
- Överbliven tvätt i närförråd i vårdrummet eller sluss/förrum tvättas om.
- Rengör och desinfektera madrass, sängen, sängbord och alla horisontella ytor inne i vårdrummet hjälpmedel och medicinteknisk utrustning som varit inne i vårdrummet och hygienutrymmet.

Överföring till annan vårdform

- Vid utskrivning till särskilt boende eller hemsjukvård ska avdelningen informera den mottagande enheten om bärarskapet/infektionen.
- Eventuella riskfaktorer för smittspridning ska framgå i samband med vårdplanering och överföring till annan vårdform.
- Konsultera med vårdhygien i god tid inför utskrivning till korttidsenhet, särskilt boende eller hemsjukvård.

Operationsverksamhet

Operation

- Planera för patientens eftervård (postop och/eller IVA).
- Planera preoperativt så att patientens säng skiljs från andra sängar.
- Begränsa antalet personal i kontakt med patienten.
- Placera sängen avskilt under operation.
- Flytta över patienten efter operation till säng på operationssalen.

Rengöring och desinfektion av anesthesiapparat

- Byt anesthesislangar: Engångsslangar kasseras. Flergångsslangar desinfekteras i diskdesinfektor.

- Kassera apparatfilter och patientnära filter.
- Om *Candida auris* i luftvägarna: Kassera engångsartiklar och desinfektera andningssystemet i diskdesinfektor, om möjligt.
- Sterilförpackat flergångsmateriel som inte har använts ska desinfekteras, packas om och steriliseras.

Uppvakningsavdelning/postop/IVA

- På postop/IVA; vårda patienten i enkelrum.
- På uppvakningsavdelning; placera patientens säng så avskilt från andra sängar som möjligt.

Smittspårning

Smittspårning inom vård och omsorg sker i samråd med vårdhygien, kontakta alltid vårdhygien vid nyupptäckta fall.

Det är viktigt att sekretess råder och att patientens identitet inte uppges för de kontakter som framkommer i smittspårningen.

För screeningprovtagning, se [Diagnostik](#) ovan.

Författare	Titel	Klinik
Vårdhygien		Smittskydd/Vårdhygien

Datum	Version/beskrivning av förändring
2024-12-06	1.0 / Reviderad, godkänd